

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

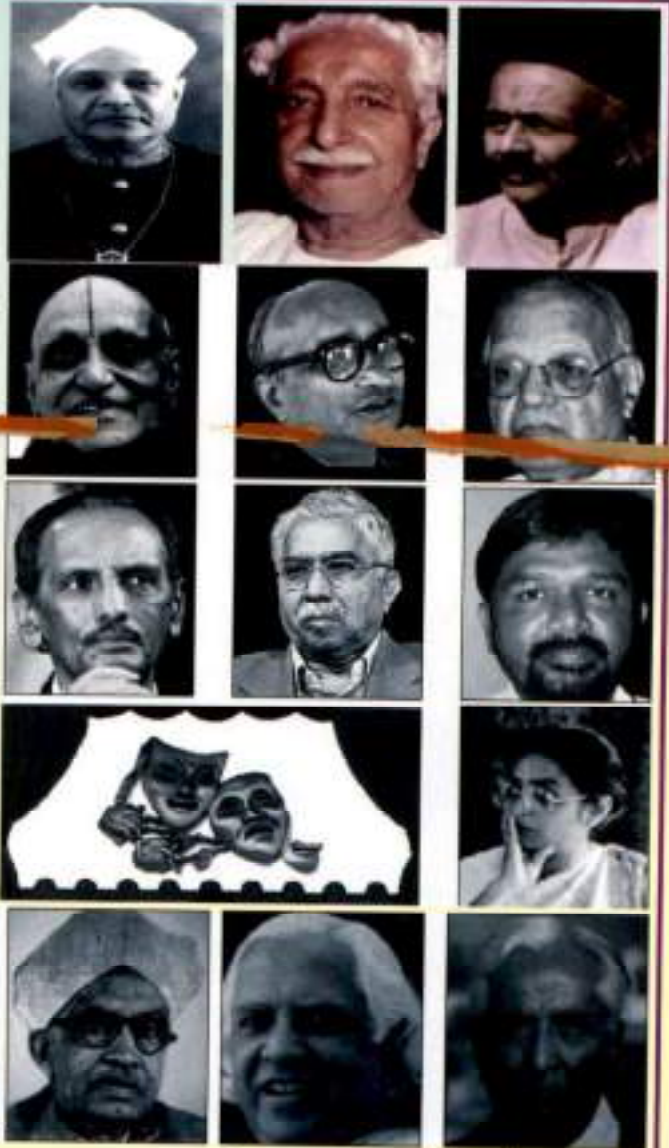

ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು - 570 006

ಕನ್ನಡ

ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ./ಬಿ.ಕಾಂ., ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ (ಸವಿಸ್ತರ)

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳು, ನಾಟಕ

ಕೋರ್ಸ್ - ೧

ಬ್ಲಾಕ್ - ೧ ಮತ್ತು ೨

ಕರಾಮುವಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಆಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಮಾನ್ಯತೆ

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಜೂನ್ ೧, ೧೯೯೬ ರಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಅದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ : ED1/UOV/dated 12- February 1996 (Karnataka State Open University Act - 1992) ರ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 'ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ'ಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿನಿಯಮ ೧೯೯೨ ರಂತೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಓಳಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎಲ್ಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು 'ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ' (DEC), ಮಾನವಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ (MHRD), ನವದೆಹಲಿಯ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ೧೯೯೯ರಿಂದ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಧಾರತೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಸಂಘ'ದ (AIU) ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ೧೯೯೯ರಿಂದ 'ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಸಂಘ' (ACU), ಲಂಡನ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್‌ನ ಶಾಶ್ವತ ಸದಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಸಂಖ್ಯೆ : ZKASOPENUINI.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ೧೯೯೯ ರಿಂದ 'ಏಷಿಯಾದ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಸಂಘ' (AAOU), ಬೀಜಿಂಗ್, ಚೀನಾ - ಇದರ ಶಾಶ್ವತ ಸದಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು 'ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಆಫ್ ಲರ್ನಿಂಗ್' (COL) ಕೆನಡ, ಇದರ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ೨೦೦೩ ರಿಂದ ಹೊಂದಿದೆ. 'ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಆಫ್ ಲರ್ನಿಂಗ್' ಎನ್ನುವುದು ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಕಲಿಕಾ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಂಚುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ / ಬಿ.ಕಾಂ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-೦೬ ಕನ್ನಡ (ಭಾಷಿಕ)

ಬ್ಲಾಕ್ - ೧

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳು (ಸವಿಸ್ತರ ಪಠ್ಯ)

ಪುಟಗಳು

ಘಟಕ - ೧	ಹುತ್ತರಿಯ ಹಾಡು- ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್:ಮುಖಸೇತು - ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ನೀಟಿಂಗ ನೋಡಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ- ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ; ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರ ದೀಕ್ಷಿಣೀತೆ-ಕುವೆಂಪು	೧-೨೨
ಘಟಕ - ೨	ಕಣಿವೆಯ ಮುದುಕ- ಪು.ತಿ.ನ; ತುಂಗಭದ್ರೆ-ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ವರ್ಧಮಾನ-ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ; ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಕ್ಕು- ಸು.ರಂ.ಎಕ್ಕುಂಡಿ	೨೩-೮೮
ಘಟಕ - ೩	ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತ- ಬಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ; ಕಾಲ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ-ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ ಗಂಗಾಮಾಯಿ-ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ; ಬದಲಾವಣೆ ಇತಿಹಾಸ-ಡಾ.ರಾಮೇಗೌಡ	೮೯-೧೩೪
ಘಟಕ - ೪	ನನ್ನ ಜನಗಳು- ಡಾ.ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ; ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ-ಡಾ.ಸತ್ಯಾನಂದ ಪಾಶ್ಚೋಟ ರಂಗೋಲಿ ಮತ್ತು ಹುಡುಗ - ಡಾ ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್ ರಾಣಿ ತಿಮ್ಮಿಯ ಸಿಂಹಾಸನ - ವಿಜಯದತ್ತೆ	೧೩೫-೧೭೬

ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಎಸ್. ರಂಗಪ್ಪ
ಕುಲಪತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು,
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-೬

ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಎನ್.ವಿಕ್ರಮ್ ರಾಜೇ ಅರಸ್
ಡೀನ್ (ಶೈಕ್ಷಣಿಕ) ಸಮಾವೇಶಕರು,
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-೬

ವಿಷಯ ಸಂಯೋಜಕರು

ಡಾ:ಎ.ರಂಗಸ್ವಾಮಿ
ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕುವೆಂಪು ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರ
ಕ.ರಾ.ಮು.ವಿ. ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು - ೬

ಡಾ: ಡಿ.ನಾಗಣ್ಣ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ
ಕ.ರಾ.ಮು.ವಿ. ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು -೬

ಲೇಖಕರು

ಡಾ:ಎ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ
ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕುವೆಂಪು ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರ
ಕ.ರಾ.ಮು.ವಿ. ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು - ೬

ಬ್ಲಾಕ್ -೧
ಘಟಕ: ೧-೨

ಡಾ: ಟಿ.ಎಂ. ಗೀತಾಂಜಲಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ
ಕ.ರಾ.ಮು.ವಿ. ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು - ೬

ಘಟಕ: ೨-೪

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಕುಲಸಚಿವರು (ಆಡಳಿತ)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಕ.ರಾ.ಮು.ವಿ.,ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ೨೦೧೨

ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಪ್ಪಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಭಾಗವಾಗಿ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಿಸಬಾರದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ,
ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು - ೬ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ / ಬಿ.ಕಾಂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ (ಸವಿಸ್ತರ)

ಕೋರ್ಸ್ - ೧

ಬ್ಲಾಕ್ (ಸಂಚಿಕೆ)- ೧ ರಿಂದ ೨

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಟಕ

ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ/ಬಿ.ಕಾಂ. ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿಮಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೃತ್ತೋರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನೀವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಓದು-ಬರಹ ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀವು ಬಿ.ಎ/ಬಿ.ಕಾಂ. ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದು ಇನ್ನಿತರ ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮನೆಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದವಿ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ನೀವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಕಾನೂನು, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಬಹುಮುಖೀಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸತ್ವ-ಲಕ್ಷಣ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವಿರಿ.

ಇಂತಹ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಸಮೃದ್ಧ ಶ್ರೀಮಂತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಘಟ್ಟಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಂಗಡಣೆ ಮನೋಧರ್ಮವು ಅಂದಿನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಸಮಾಜದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ಇತಿಹಾಸ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಕಲೆ-ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಹಾಗೂ ಇನ್ನು ಮೊದಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ-ಮಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಓಮ್ಮೈಯ ನೀವು ಭಾಷಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾದಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ನೀವು ಏಕಾಏಕಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕೂಡ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪದವಿಯ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಠಿಣವಲ್ಲದ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹತ್ವ -ಗುಣಾತ್ಮಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಮಗಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ ಪಠ್ಯ (ಪತ್ರಿಕೆ) ಕೋರ್ಸ್-೧ ಮೊದಲನೆಯ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ "ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳು" ಎಂಬುದು ನಿಮಗಿಟ್ಟಿರುವ ಮೊದಲನೆಯ ಸವಿಸ್ತರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಕಲನವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ, ಪಂಜೆಮಂಗೇಶ್‌ರಾವ್, ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು, ಪು.ತಿ.ನ. ಕೆ.ಎಸ್.ಎನ್, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ, ಸು.ರಂ.ಎಕ್ಕಂಡಿ, ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರಾಜಪ್ಪ, ಚೆನ್ನವೀರಕಣವಿ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ, ರಾಗೌ, ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ, ಸತ್ಯಾನಂದ ಪಾಶ್ಚೇಂದ್ರ, ನಿಸಾರ್ ಆಹಮದ್, ವಿಜಯಾದಿಪ್ಪೆ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಮಹತ್ವದ ಕವಿತೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ, ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ದಟ್ಟ ಸಂವೇದನೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಮಹತ್ವದ ಕವನಗಳಾಗಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕವಾದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಚಿತ್ರಣ ಪರಿಚಯವಾಗುವ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ,

ಧಂದಸ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚಿಂತನೆ, ತಾತ್ವಿಕ ಬದ್ಧತೆ ಮೊದಲಾದ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ತಾದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಬ್ಲಾಕ್‌ನ ನಾಲ್ಕು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ.

ತರುವಾಯ ಸವಿಸ್ತರ ಭಾಷಿಕ ಪಠ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿರುವ 'ನಾಟಕ' ಸಂಕಲನವನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ - II ರಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಿರಿ. 'ನಾಟಕ' ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದರೂ ಬೆಳದ ಕೆಲವೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಗಮನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಇದು, ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಚಳವಳಿಗಳ ಸಂವೇದನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳು ಕಂಡು, ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಭೇದದ ನಾಟಕಗಳು ರಚನೆಯಾದವು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ನಿಮಗಿಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀರಂಗರ 'ಹರಿಜನ್ಮಾಡ', ಪಿ. ಲಂಕೇಶರ 'ತೆರೆಗಳು', ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲರ 'ಟಿಂಗರ ಬುಧ್ಧಿ' ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಕೌಸನೂರರ 'ಮನೆ' ಎಂಬ ಐಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳು ೧೯೬೦ ರಿಂದ ೭೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುವ 'ಅಸಂಗತ' ಸಂವೇದನೆಯ ನಾಟಕಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು 'ನವ್ಯ ನಾಟಕ'ಗಳೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರನ್ನೂ ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಹಗಾರರಿಂದಲೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಟ್ಟ ಸಂವೇದನೆ, ಭಾಷೆಯ ಮೊನಚು, ತಂತ್ರ, ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ, ತಾತ್ವಿಕತೆ, ಏಕಾಂಗಿತನ, ತಬ್ಬಲಿತನ, ದ್ವಂದ್ವತೆ, ವಿಷಣ್ಣತೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ದೋರಣೆ-ನಿಲುವುಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ನಾಟಕಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಅಂತರಂಗ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಬಾಹ್ಯ ಸಮಾಜದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಅದೃಷ್ಟ ಅಥವಾ ಶೌರ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವಿಚಾರ ಧಾರೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಮೂಲಭೂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಬ್ಲಾಕ್‌ನ ನಾಲ್ಕು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಸವಿವರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿಯುವಿರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀವು, ಈ ಎರಡು ಸವಿಸ್ತರ ಭಾಷಿಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಎರಡು ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮುನ್ನೆಲೆಯ ಅರಿವು ನಿಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕತೆ, ತಾತ್ವಿಕತೆ, ಬೆಜ್ಜಾನೆ ಮೊದಲಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿಮಗಿಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸವಿಸ್ತರ ಭಾಷಿಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಸಕ್ತಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಇದರ ಲಾಭ ಪಡೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗುವ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ.ಡಿ. ನಾಗಣ್ಣ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ,

ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಘಟಕ -೧

ಹುತ್ತರಿಯ ಹಾಡು	: ಪಂಚಿ ಮಂಗೇಶರಾವ್
ದುಃಖಸೇತು	: ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ
ನೀ ಹೀಂಗ ನೋಡಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ	: ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ
ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರ ದೀಕ್ಷಾಗೀತೆ	: ಕುವೆಂಪು

ಪರಿವಿಡಿ:

- ೧.೦ ಉದ್ದೇಶ
- ೧.೧ ಪೀಠಿಕೆ
- ೧.೨ ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ
- ೧.೩ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ
 - ೧.೩.೧ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ
 - ೧.೩.೨ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ
 - ೧.೩.೩ ರಾಜಕೀಯ
 - ೧.೩.೪ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ
 - ೧.೩.೫ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತು
- ೧.೪ ಪಠ್ಯ : ಹುತ್ತರಿಯ ಹಾಡು : ಪಂಚಿ ಮಂಗೇಶರಾವ್
 - ೧.೪.೧ ಪಠ್ಯ ಕವನ
 - ೧.೪.೨ ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ
 - ೧.೪.೩ ಕವನದ ವಸ್ತು
 - ೧.೪.೪ ಕವನದ ಅಶಯ
 - ೧.೪.೫ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
 - ೧.೪.೬ ಭಾಷೆ
 - ೧.೪.೭ ಭಂದಸ್ತು
 - ೧.೪.೮ ಕವಿ ಪರಿಚಯ
 - ೧.೪.೯ ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ
 - ೧.೪.೧೦ ಸಂದರ್ಭ ಸ್ವಾರಸ್ಯ
 - ೧.೪.೧೧ ಸ್ವಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
 - ೧.೧.೧೨ ಸಾರಾಂಶ

೧.೫ ಪಠ್ಯ: ದುಃಖಸೇತು : ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ

- ೧.೫.೧ ಪಠ್ಯ ಕವನ
- ೧.೫.೨ ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ
- ೧.೫.೩ ಕವನದ ವಸ್ತು
- ೧.೫.೪ ಕವನದ ಆಶಯ
- ೧.೫.೫ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
- ೧.೫.೬ ಭಾಷೆ
- ೧.೫.೭ ಕವಿ ಪರಿಚಯ
- ೧.೫.೮ ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ
- ೧.೫.೯ ಸಂದರ್ಭ ಸ್ವಾರಸ್ಯ
- ೧.೫.೧೦ ಸ್ವಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
- ೧.೫.೧೧ ಸಾರಾಂಶ

೧.೬ ಪಠ್ಯ : ನೀ ಹೀಂಗ ನೋಡಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ : ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ

- ೧.೬.೧ ಪಠ್ಯ ಕವನ
- ೧.೬.೨ ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ
- ೧.೬.೩ ಕವನದ ವಸ್ತು
- ೧.೬.೪ ಕವನದ ಆಶಯ
- ೧.೬.೫ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
- ೧.೬.೬ ಭಾಷೆ
- ೧.೬.೭ ಕವಿ ಪರಿಚಯ
- ೧.೬.೮ ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ
- ೧.೬.೯ ಸಂದರ್ಭ ಸ್ವಾರಸ್ಯ
- ೧.೬.೧೦ ಸ್ವಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
- ೧.೬.೧೧ ಸಾರಾಂಶ

೧.೭ ಪಠ್ಯ : 'ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ'ರ ದೀಕ್ಷಾಗೀತೆ : ಕುವೆಂಪು

೧.೭.೧ ಪಠ್ಯ ಕವನ

೧.೭.೨ ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ

೧.೭.೩ ಕವನದ ವಸ್ತು

೧.೭.೪ ಕವನದ ಆಶಯ

೧.೭.೫ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

೧.೭.೬ ಭಾಷೆ

೧.೭.೭ ಕವಿ ಪರಿಚಯ

೧.೭.೮ ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

೧.೭.೯ ಸಂದರ್ಭ ಸ್ವಾರಸ್ಯ

೧.೭.೧೦ ಸ್ವಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧.೭.೧೧ ಸಾರಾಂಶ

೧.೮ ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧.೦ ಉದ್ದೇಶ

ಈ ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ನೀವು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ.

- ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಮನಗಾಣುವಿರಿ.
- ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವಿರಿ.
- ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವಿರಿ.
- ಭಾವನೆಗೂ ಭಾಷೆಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಿರಿ.
- ಪಂಜೆಮಂಗೇಶರಾವ್, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ., ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕವಿತೆಗಳ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಿರಿ.
- ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಕವನವನ್ನು ನೀವು ಓದಿದಾಗ ಆ ಕವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲು ಶಕ್ತರಾಗುವಿರಿ.
- ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸಾಮಾರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವಿರಿ.

೧.೧ ಪೀಠಿಕೆ

ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಿಂದ(ಕ್ರಿ.ಶ.೪೫೦) ಓಡಿದು ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವರೂಪವು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡು ಹಂತಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದ ಪರಿಸರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವಗಳೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ವಿಭಿನ್ನ ಮೂಲಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಚಾರ ಸರಣಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬದಲಾದ ಜೀವನ ಕ್ರಮ, ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ತತ್ಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ. ಹೀಗೆ ಒಳಹೊರಗಿನ ಒತ್ತಡಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಿಂದಿನ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರಿಸದೆ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ತಳೆಯಿತು. ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರೀತಿ, ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾತ್ಮತತ್ವಕ್ಕೆ ಒಲವು ತೋರಿದ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಮಾರು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೂರನೆಯ ದಶಕದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ, ಬಂಡಾಯ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಅರುಣೋದಯದ ಅನಂತರ ಬಂದ ಕಾವ್ಯವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ (ರಮ್ಯ)ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಳಗಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ, ನಾಡು ನುಡಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಮಾನ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ

ಕಾಳಜಿಯಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ, ಗಾಂಧಿವಾದ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕಾಲದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಾದವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನವೋದಯ ಅಥವಾ ರಮ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾವು ಗಮನಿಸೋಣ.

೧.೨ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ೧೭೯೮ ರಿಂದ ೧೮೩೦ ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯುಗವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ.

೧. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಮ್ಯಾಜಿನೇಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇಮ್ಯಾಜಿನೇಷನ್ ಅಂದರೆ ಮೇಲ್ವೈಯು, ಹೊರಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ವಾಸ್ತವತೆಯಾಚೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಆದರ್ಶವನ್ನು, ತತ್ತ್ವವನ್ನು, ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವಶಕ್ತಿ. ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕವಿಗೆ ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತು. ಆದರಾಚೆ ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳ ಜಗತ್ತಿದೆ. ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಇಮ್ಯಾಜಿನೇಷನ್ ಕಾಣುತ್ತದೆ.
೨. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಘನತೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ.
೩. ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವಗಳೇ ಮುಖ್ಯ.
೪. ಕನಸುಗಳು, ಅನುಭಾವ, ಮಾನವಾತೀತವಾದದ್ದು ಎಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವತೆ.
೫. ನಿಸರ್ಗವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿರುವ ಚೈತನ್ಯಮಯ ವಾಸ್ತವ.
೬. ಶೈಶವ ಬಾಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ.
೭. ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ರೂಪ ನೀಡಲು ಕವಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಕೀರ್ತಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ.
೮. ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಯುಗವಾದ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾವಗೀತೆ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಕಾರವಾಯಿತು ಉಳಿದಂತೆ ಸಾನೆಟ್, ಪ್ರಗಾಥ, ಶೋಕಗೀತೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡವು.
೯. ಈ ಯುಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ವಿಲಿಯಂ ಬ್ಲೇಕ್, ರಾಬರ್ಟ್ ಬರ್ನ್ಸ್, ವಿಲಿಯಂ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಸ್ಯಾಮ್ಯುಯೆಲ್ ಟೇಲರ್, ಕೋಲರಿಜ್, ವಾಲ್ಟರ್ ಸ್ಕಾಟ್, ಜಾರ್ಜ್ ಛೈರನ್, ಷೆಲ್ಲಿ, ಜಾನ್ ಕೀಟ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರು.

೧.೩ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಹೊಸ ಅರಿವು ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೋರಾಟ, ನಾಡುನುಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಭಿಮಾನ ಇವುಗಳು ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಪಡೆದವು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನಸು ಅನೇಕ ಲೇಖಕರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿತ್ತು. ನಾಡಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು, ಗೌರವ ಮೂಡಿಸುವ, ತನ್ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಹೆಗ್ಗುರಿ ಬರಹಗಾರರಾಗಿತ್ತು. ವಾತ್ಸಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದವು.

ಭಾರತದ ಬುದ್ಧಿವರ್ಗದ ಜನರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಲಾರ್ಡ್ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್ ನೀಡಿದರು. ೧೮೫೭ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತ, ಮುಂಬಯಿ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದ ಅನೇಕರು ಸರ್ ವಾಲ್ಟರ್ ಸ್ಕಾಟ್, ಥಾಮಸ್ ಹುಡ್, ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಡೂಮಾ ಇಂಥವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು. ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಲೇಖಕರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಒಳಗಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ರಾಜಾರಾಮಮೋಹನ್ ರಾಯ್, ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ್, ಈಶ್ವರಚಂದ್ರವಿದ್ಯಾಸಾಗರ, ಮೈಕಲ್ ಮಧುಸೂದನದತ್ತ, ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ, ವಿವೇಕಾನಂದ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ್, ಶರತ್ ಚಂದ್ರ, ರಾಮತೀರ್ಥ, ದಯಾನಂದಸರಸ್ವತಿ ಮೊದಲಾದವರು ಮುಖ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇವರು ಭಾರತೀಯ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿ ಕೂಡ ಕಂಡುಬಂದರು. ೧೮೪೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ, ೧೮೫೩ರ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಚಲಿಸತೊಡಗಿದ ರೈಲುಗಾಡಿ-ಈ ಎಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿಸಿದವು.

೧.೩.೧ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲು ತೊಡಗಿದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದ ಅವನತಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅದು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿತು. ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾದರ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗಿದ್ದ ಅತೀವವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಾಭಿಮಾನ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಮೋಹವು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಅಂಶಗಳು ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಡು, ನುಡಿಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಲೇಖಕರು ಮುಂದಾದರು. ಅನೇಕರು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ರೂಢಿಸಲು ಅಚಲಶ್ರದ್ಧೆ, ಕನ್ನಡ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರೀತಿ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದೀಕ್ಷಿತೊಟ್ಟು ದುಡಿಯತೊಡಗಿದರು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು. ೧೯೧೧ ರಲ್ಲಿ ಇವರು 'ಕನ್ನಡ ಮಾತು ತಲೆಯೆತ್ತುವ ಬಗೆ' ಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಅನೇಕ ಬರಹಗಳು ಕನ್ನಡ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ಈಗ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಅವನತಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಲವಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನಾಡುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ತಟ್ಟದಂತೆ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರೇಮ, ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿದೆ." ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಂದು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಮಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅವರ ಕವಿತೆಗಳು ಈ ದೇಶ ಭಾಷಾಭಿಮಾನದಿಂದಲೇ ಮೈತಳೆದಿವೆ. 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ' ಕನ್ನಡಗರಿಗೆ 'ಹಿತವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಬೇಕು', ಎಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ವತಃ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ 'ಪಡುವ ಕಡಲ ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ನನ್ನ ಜೀವದುಸಿರು ಕಣ್ಣು' ಎಂದರೂ 'ಮೊದಲ ತಾಯಿ ಹಾಲ ಕುಡಿದು ಲಲ್ಲೆಯಿಂದ ತೊದಲಿ ನುಡಿದ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಮಾತದಾವುದು ನಲ್ಲೆಯೊಲವ

ತೆರೆದು ತಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾಯಿ ನುಡಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಅತೀವ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ ನೋಟ', 'ಹಾರೈಕೆ', 'ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ' ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಕನ್ನಡಪರ ಕಾಳಜಿ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಕವಿಗಳು, ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಮೊದಲಾದವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಅವರು ಅದಿಪ್ರಾಸವನ್ನುಳಿಸಿಕೊಂಡರು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟದಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದರು.

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ನಾಟಕಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ಭಂದಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತ ಬರಹಗಳು, 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೈತಳಿಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಜಡ್ಡುಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸದೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವಸ್ತು, ಭಾವ, ಭಾಷೆ, ಲಯ, ಭಂದಸ್ಸು- ಈ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸತನವನ್ನು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀಯವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತೆರೆದು ತೋರಿಸಿತು. ಭಂದಸ್ಸಿನ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅದು ಭಾಷೆಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತಂದಿತು. ಅದಿ ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟಿತು. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗ್ರೀಷ್ಮದ ಬಂಧನ ಮುಗಿದು ವಸಂತದ ಉತ್ಸಾಹ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ರುದ್ರನಾಟಕಗಳ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು 'ಗದಾಯುದ್ಧ ನಾಟಕ', 'ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ', 'ಪಾರಸಿಕರು' ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳು ಮುಂದಿನವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದವು. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ರವಾಹವೇ ನುಗ್ಗಿಬಂತು. ಹೊಸವಸ್ತು, ಭಾವ, ಭಾಷೆ ಲಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕವಿ ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪುಳಕ, ಹೂರಣ, ಪ್ರೇರಣೆವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಲು ಅನುವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜೀವಕಳೆ ಬಂದಂತಾಗಿ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ರಚನೆಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಲುವ ರಚನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅವಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡವು.

ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಕನಸು-ಹಂಬಲ-ನಿರಾಶೆ, ಪ್ರೇಮ-ಸ್ನೇಹ-ದ್ವೇಷ, ಬೆರಗು-ಬೇಸರ ಎಲ್ಲ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುವಾದದ್ದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ನವೋದಯ ಪೂರ್ವದ ಕವಿಗಳೂ, ನವೋದಯ ಕವಿಗಳೂ ಭಾವಗೀತೆಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಒಲಿದರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅದ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾವಗೀತೆಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಎಸ್.ಜಿ.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಅನುವಾದ 'ಬಾರೊ ಬಸಂತದ ಕಂದ' ಭಾವಗೀತೆಯೇ. ಗೋವಿಂದ ರಾಜಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರೂ ಹಟ್ಟಗಂಡಿ ನಾರಾಯಣರಾಯರೂ ಗ್ರೇ ಕವಿಯ 'ಎಲಿಜಿ ರಿಟನ್ ಇನ್ ಎ ಕಂಟ್ರಿ ಚರ್ಚಿಯಾರ್ಡ್'ನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದರು.

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು. ಶಾಂತ ಕವಿಗಳು ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲರೂ "ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದರು. ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಭೂತದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರು. ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಇವರು ಸರಳವಾಗಿ ಕಂಡರೆಂಬುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸ ಕವಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ್ದು ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾವಗೀತೆಗೆ ಅದರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಗೇಯತೆ ಲಭ್ಯವಾದದ್ದು ಈ ಕವಿಗಳಿಂದ. ಲಯದ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಈ ಕವಿಗಳು ಸಾಧಿಸಿದರು." ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರ 'ನಾಗರಹಾವು', 'ಹುತ್ತರಿಹಾಡು' ಇಂತಹ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಲಯ ಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತಹದ್ದು. ಆದರೆ ನಾವು ಕಂಡಂತೆ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಹುಟ್ಟು ಆದದ್ದು 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆ'ಗಳಿಂದ.

ಇದು 'ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರ' ಕವನದ ಮೂಲಕ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದು ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಂಡು ಕೆಲವೇ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. 'ಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳ'ಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಥನ ಕವನವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. 'ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ'ಯಲ್ಲಿ ಭಾವಗೀತೆಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬೆರಳಿಟ್ಟು ತೋರಿಸಿತು. ಹೊಸ ಅಲೆಗೆ ಡಿ.ವಿ.ಗುಂಡಪ್ಪನವರು, ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು, ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಪುತಿನ, ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ, ವಿ.ಕೃ.ಗೋಕಾಕ್, ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಚಿನ್ನವೀರಕಣವಿ ಮುಂತಾದವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು.

೧.೩.೨ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟುಗಳು ನಮಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಈವರೆಗಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯಬೇರು ಧರ್ಮ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ನೆಲೆಗೆ ಈ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಸೀಮೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತಗಳು ಯಾವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವೋ ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡಿದವೋ ಅದರಂತೆಯೇ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಟ್ಟವಾದ ಭಾಷು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ-ಪ್ರಾಕೃತಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕಿಂತ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಇನ್ನೂ ಮಿಗಿಲಾದುದು ಮಹತ್ತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಸಿರುತುಂಬಿದೆ.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾಹಿನಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಡವಾಗಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊಸ ಪ್ರವಾಹ ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಮತ್ತೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಹೊಸ ಜೈತನದೊಡನೆ ಹರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಹೊಸ ತಿರುವು ದೊರೆಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿತು.

ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದುದರ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಏನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲ ಉಂಟಾಯಿತು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕಗಳ ನಾಂದಿ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧. ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ೨. ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರ ೩. ಕ್ರೈಸ್ತಮತಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ೪. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಹೊಸ ವಿಚಾರಸರಣಿ. ಈ ನಾಲ್ಕು ದಿಶೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೊಸತನ ಮೈದೋರಿ ಭಾರತೀಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಹೊಸದಿಗಂತಗಳು ತೆರೆದವು. ಮೊದಲೆಂದೂ ಕಂಡರಿಯದ ಹೊಸಹೊಸ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಅನುಭವಗಳೂ ಲಭ್ಯವಾದವು. ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಸಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಮತಧರ್ಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದ ಭಾರತೀಯನ ಸಮಷ್ಟಿಪ್ರಜ್ಞೆ ಲೌಕಿಕವಾದ ವ್ಯಷ್ಟಿಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಜಿಗುರೊಡೆಯಿತು. ಅಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಫಲವಾಗಿ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧೋರಣೆಗಳು ಮೈದಳಿದು ಲೇಖಕರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತಿಕೆ, ಲೌಕಿಕ ದೃಷ್ಟಿ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ವೈಚಾರಿಕತೆ, ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರೀತಿ ಇಂಥ ಅಂಶಗಳು ಮೈದೋರತೊಡಗಿದವು.

ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಗಮನಿಸದಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಸುತ್ತ ಅಷ್ಟೇ ಸುತ್ತದೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತಳೆಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ, ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ, ಎಲ್ಲ

ಸ್ತರಗಳ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು, ಜೀವನಕ್ಕೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ಮಾತ್ರವೇ ತೊಡಗದೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರದ ಜನರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ನಡೆಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ವೈಚಾರಿಕತೆಗೆ ಇಂಬು ದೊರೆಯಿತು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಗೊಬ್ಬರ', 'ನೇಗಿಲಯೋಗಿ', 'ಇಂದಿನ ದೇವರು' ಮೊದಲಾದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಜೀವ ಪಾತ್ರವನ್ನುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಬಾ ಫಾಲ್ಗುಣ ರವಿ ದರ್ಶನಕ' ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಬೆಳಗು' ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಂತೂ ನವೋದಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಿಂದೂ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ಹಂಬಲ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸತ್ವವನ್ನು ನೀಡಿವೆ. 'ಬಂತ್ಯೆ ಬಂತ್ಯೆ ಬೀಸುತ ಬಂತ್ಯೆ' ಎಂದು ಈ ಹೊಸಗಾಳಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. (ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್ : ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯಾಟ) ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದರಂತೆ ನವೀನವಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಅಂದರೆ ಸಾನೆಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಗಾಥಗಳು (ode) ಸರಳರಗಳೆ (blank verse ಸಂವಾದಿ) ಕಥನಕವನಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಗಳು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಗೆ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾಂದಿಹಾಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಇವರು ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದವರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಜಿ.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಪಂಜೆಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಹಟ್ಟಂಗಡಿ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನವೋದಯದ ಸೂರ್ಯ' ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮೇಲ್ಕಂಡವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ನೆಲವನ್ನು ಉತ್ತು ಹಸನು ಮಾಡಿದ್ದರು.

"ಶ್ರೀ" ಅವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿ ಮುಂದಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಹಿಂದೆಯೇ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಸುಗ್ಗಿಯೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಷೆಲ್ಲಿ, ಕೀಟ್ಸ್, ಕೋಲರಿಜ್, ಬೈರನ್, ಟೆನಿಸನ್, ಬೌನಿಂಗ್, ಬರ್ನ್ಸ್ ಹೀಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕವಿಗಳ ಸಾಲುಸಾಲೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿತು. ೧೯೩೦ ರವರೆಗೆ 'ಶ್ರೀ' ಯವರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಮಿತ್ರರು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯನಿಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಳೆಯನ್ನೇ ಬೆಳೆದರು ಎನ್ನಬಹುದು. ಮಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಗೆಳೆಯರು ಈ ಬಗೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

೧.೩.೩ ರಾಜಕೀಯ

ಭಾರತದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಎರಡು ಶತಕಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಡಿದೆ. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ೧೭೫೭ ರಿಂದ ೧೯೪೭ ರವರೆಗಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಕಾಲವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ೧) ೧೭೯೦-೧೮೦೦ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಪತನವಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಅಳಿಯಿತು. ೨) ೧೮೦೦-೧೮೫೭ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು ೭೦ ಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆರೇಳು

ನಿರರ್ಥನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೋರಾಟಗಳು ೧೮೫೭ರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ೩) ೧೮೫೭- ೫೮ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಹೋರಾಟಗಳು ನಡೆದವು. ೪) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಕೊನೆಯ ಹಂತವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ ಕಾಲ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಜಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದಿದೆ.

೧೮೦೦ ರಿಂದ ೧೮೫೭ ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ, ಶಿಂದಗಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು ಬಾದಾಮಿ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಲಾವಣಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

೧೮೫೭ ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಿಶ್ಚಿಂತಕರಣದ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಉಗ್ರರೂಪ ತಾಳಿತು. ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಓಡಿಸಿದರು. ಸುತ್ತಲ ಬೇಡರೂ ಹಲಗಲಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ೨೧-೧೧-೧೮೫೭ ರಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಕರ್ನಲ್ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಎರಡೂ ಕಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹಳ್ಳಿಗೇ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ೨೯೦ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಕೆಲವರು ಬಂಡಾಯಗಾರರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವ ಈ ಲಾವಣಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಮನಿಸಿ:

ಹೊತ್ತು ಬಂದಿತು ಮತ್ತ ನೋಡಿರಿ ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿವ ಜನಕೆ!
ಶಿಸ್ತಿನ ಮಂದಿ ಭಂಟರ ಹಲಗಲಿ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ ದಡಕ

ನಿಶ್ಚಿಂತಕರಣದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನರಿಗೆ ಆದ ಅಘಾತ, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಲಾವಣಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಬಗೆ ಹೀಗಿದೆ ನೋಡಿ:

ಸಾಲಸಮದ ಮಾಡಿ ದನ-ಕರ ಮಾರಿ ತಂದಿನ್ನಿ ಹಬ್ಬದಾಗ,
ನೋಡ ನೋಡ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಕೊಡುನ್ ಅಂತ ಹುಗಿದ್ ಇಟ್ಟರ ನೆಲದಾಗ

ಆದರೂ ಹತಾರಗಳು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. 'ಹೋದ ಹತಾರಕ ಹೊಟ್ಟಿಬ್ಯಾನ್ವಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ ನಿಂತಾರ ಸಾವುದಕೆ' ಹನುಮ ಮತ್ತು ಅವನ ಗುಂಪಿನವರು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಹತಾರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಗುಂಡಿನ ಮಳೆ ಕರೆಯಿತು, ಹೆಣಗಳು ಬಿದ್ದವು. ನಾಯಕರ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಹಲಗಲಿ ಸೂರಿಯಾಯ್ತು, ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಯ್ತು.

ಬೂಡಿ ಮಾಡೆರ ಹಲಗಲಿ ಸುಟ್ಟು
ಹಲಗಲಿ ಗುರ್ತ ಎಳ್ಳೆಷ್ಟು
ಕಾಣಸ್ತ ಹೋದಿತೊ ಕೆಟ್ಟು

ಹೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ವಂಗವಿಭಜನೆ, ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯತೆ, ಲಾಲ ಲಜಪತ್‌ರಾಯರ ಗಡೀಪಾರು, ಬಾಲಗಂಗಾಧರತಿಲಕ್, ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ ಮೊದಲಾದವರ ಹೋರಾಟ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿವೆ. ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ, ಕರನಿರಾಕರಣ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ದಂಡಿಯಾತ್ರೆ- ಈ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರ, ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ, ಖಾದೀ ಪ್ರಚಾರ, ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರದಂಥ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನೆಹರು, ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್, ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೀತೆಗಳೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ 'ನೆಹರೂ ನಿವೃತ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನೆನೆಯಬೇಕು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ, ಆಚರಿಸಿ ತೋರಿದ ಅನೇಕ ತತ್ವಗಳು ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲ ಸತ್ವವಾದವು. ಸರಳಜೀವನ, ಸ್ವಶ್ರುಭಾವನೆ, ತ್ಯಾಗ, ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಗೃಹೋದ್ಯಮ ಮೊದಲಾದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರು ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದು ನೂರು ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳು ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಪುತಿನ ಅವರ 'ನೆರಳು' ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ'; ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಭಾಷಾಂಜಲಿ' ಮೊದಲಾದವು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವನಗಳಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನವೋದಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯದ ಬರಹಗಾರನೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬಂತೆ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ.

೧.೩.೪ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ

i) ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಸಿಟಿ : ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಿಂದಿನ Neo-Classic-ನಿಯೋಕ್ಲಾಸಿಕ್ (ನವ ಅಭಿಜಾತ) ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಸಿಟಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಾವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಧಾನತೆ, ದೇಶೀಯತೆ, ಭಾವಪ್ರಧಾನತೆ, ಆದರ್ಶಪರತೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕತೆ, ಸ್ವಾನುಭವ ಕೇಂದ್ರಿಕತೆ- ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ೧೭೯೭ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳಾದ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಮತ್ತು ಕೋಲ್‌ರಿಜ್‌ರು 'ಲಿರಿಕಲ್ ಬ್ಯಾಲೆಡ್ಸ್' ಎಂಬ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಂಕಲನ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಸಿಟಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

ನಿಯೋಕ್ಲಾಸಿಕ್ (ನವ ಅಭಿಜಾತ)ರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೃತಿಮ ಕಾವ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮತ್ತು ತ್ಯಜಿಸಿ ಆಡುಮಾತಿನ ಶುದ್ಧ ರೂಪವನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಈ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕವಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹೇಳುವ ಅನುಭವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಎಟುಕಬೇಕೆಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆ ಇದ್ದಿತಾದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆಡುಮಾತಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನವರಂತೆ ಶ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸದೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಜೀವನದ ಅಗು ಹೋಗುಗಳಿಂದಲೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಕಾವ್ಯ ಕೃಷಿ ನಡೆಸಿದರು.

ಕಾವ್ಯ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠತೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಹಜವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ, ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆ- ಮುಂತಾದ ವಸ್ತು ವಿಷಯ ಅನುಭವಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಈ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಂಡವು. ಈಗಾಗಲೇ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ತಲುಪಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಈ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಇದ್ದಿತಾದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಭಾಷೆಯಂತೆಯೇ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸರಳವೂ ನಿರರ್ಗಳವೂ ಸುಂದರವೂ ಆಯಿತು.

ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಕವಿಗಳು 'ಶ್ರೀ' ಯವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕಾವ್ಯದಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದರು. ಅನೇಕರು ಷೆಲ್ಲಿ, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಕೀಟ್ಸ್, ಬೈರನ್, ಪುಷ್ಕಿನ್ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಇವರ ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆಯಿತು. ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತೆ ಹೊರತು, ಇದು ಆದರ

ಅನುಕರಣೆ, ಬಿಂಡಿತ ಅಲ್ಲ. ಆಂಗ್ಲ ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ಆದರ್ಶಪ್ರಿಯತೆ, ಕನಸುಗಾರಿಕೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮ, ಅಂತರ್ಮುಖತೆ, ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನತೆಗಳು ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಂದವು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನವೋದಯ ಕವಿಗಳು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಕಾವ್ಯದತ್ತ ತಿರುಗಿದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆಲ್ಲದೆ, ಆಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ಎಚ್ಚಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ದೇಶಪ್ರೇಮದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮುಂತಾದ ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷರ ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಭಾವ -ಇವು ನವೋದಯ ಕವಿಗಳು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಿದ್ಧವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

೧.೩.೫ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತು

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಮ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಳಗಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಅದರ ವಿಸ್ಮಯಗಳನ್ನು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡತೊಡಗಿದರು. ಸೂರ್ಯೋದಯ, ಚಂದ್ರೋದಯ, ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಗಿರಿಸಾಲು ಇತ್ಯಾದಿ ರಮ್ಯವಸ್ತುಗಳೆ ಇವರ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುಗಳಾದವು- ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ಸಮಾಜ, ರಾಜಕಾರಣ, ಧರ್ಮ- ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳೂ ನವೋದಯ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಒದಗಿಬಂದವು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ, ನಾಡು ನುಡಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಮಾನ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿಯಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ, ಗಾಂಧೀವಾದ ಮತ್ತು ಗಾಂಧೀವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕಾಲದ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯರಚನೆಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿದವು- ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನವೋದಯ ಅಥವಾ ರಮ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಚಂಪೂ, ರಗಳೆ, ಷಟ್ಪದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಹೊಸಸಾಹಿತ್ಯ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊಸ ಹೊಸಮಟ್ಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಲಯ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ, ಮುಕ್ತ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಿತು. ಹೊಸ ಅಲೆಗೆ ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು, ಪುತಿನ, ರಾಜರತ್ನಂ, ವಿ.ಕೃ.ಗೋಕಾಕ್, ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ, ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಚೆನ್ನವೀರಕಣವಿ ಮೊದಲಾದವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿದರು.

೧.೪ ಪುತ್ರರಿ ಹಾಡು : ಪಂಚಮಂಗೇಶರಾವ್

೧.೪.೧ ಪಠ್ಯ ಕವನ

ಕೊಡಗಿನ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ, ಆ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆ, ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಕೊಡವರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣಗಳನ್ನು ಪಂಚ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಂಡಿರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾದಲಯಗಳ ಸುಭಗ ನಡೆಯಿಂದ, ಹದವರಿತ ಪದಗಳ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕವಿತೆಗೊಂದು ಸಹಜವಾದ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಚಿತ್ರಕ ಶಕ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಪುತ್ರರಿ ಹಾಡು ಕವಿತೆಯ ವಿಶೇಷತೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

೧.೪.೨ ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ

'ಪುತ್ರರಿ ಹಾಡು' ಕವಿತೆಯನ್ನು 'ಕವಿಶಿಷ್ಯ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪಂಚ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪಂಚ ರಾಮರಾಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ 'ಪಂಚಿಯವರ ಕೃತಿಗಳು ಸಂಪುಟ-೧ ಪದ್ಯಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

೧.೪.೩ ವಸ್ತು

ಪಂಜೆ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರು ಮಡಿಕೇರಿಯ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದಾಗ ಬರೆದ ಕವನ ಇದು. 'ಹುತ್ತರಿ' ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥ ಹೊಸ ಅಕ್ಕಿ ಅಥವಾ ಹೊಸಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಎಂದು. (ಪುದಿ + ಅರಿ> ಪುತ್ತರಿ> ಹುತ್ತರಿ) ಆಗಿದೆ. ಕೊಡವರಲ್ಲಿ ಹೊಸಬೆಳೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರ ಕಾಲ ಆಚರಿಸಲಾಗುವ ಹಬ್ಬ 'ಹುತ್ತರಿ'. ಹಾಡು, ಕುಣಿತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಹಬ್ಬ ನವೆಂಬರ್, ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶುಂಭು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹಬ್ಬವು ಕೇರಳದ ಓಣಂ ಹಬ್ಬದಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆಗೊಂಡು ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಬೇರೆಯೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತ ಕೊಡವರ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಪರಾಕ್ರಮಗಳ ವರ್ಣನೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.

೧.೪.೪ ಕವನದ ಆಶಯ

ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ, ನಾಡವರ ಜೀವನ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಕವನ ಸೊಗಸಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೊಡವ ಜನಾಂಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಬ್ಬವಾದ 'ಹುತ್ತರಿ'ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಈ ಕವಿತೆ ಹಬ್ಬದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ಕೊಡವರ ಪರಂಪರೆಯ ವೈಭವ, ಪರಾಕ್ರಮದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

೧.೪.೫ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಇದೊಂದು ಕೊಡಗಿನ ಉತ್ಸವಗೀತೆ. 'ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲ'ದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ 'ಹುತ್ತರಿ' ಹಬ್ಬ ಕೊಡವ ನಾಡಿನ ಭವ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ಮಧುರವಾದ ಗೇಯಾಂಶ ಗುಣ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ರಚನೆಯಿಂದಾಗಿ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಲಿತ್ಯ ಲಯವಿನ್ಯಾಸ ಸಹಜವಾಗಿ ಲಾಸ್ಯವಾಡಿದಂತಿದೆ. ನಾವು ಓದಿರುವ ಕೇಳಿರುವ ಯಾವ ರಚನೆಗಳಿಗೂ ಸಮ-ಅಧಿಕ-ಆಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದಾದ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಕವಿತೆ 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು'. ಪಂಜೆ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರ ಇತರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲೂ ಅದರದೇ ಆದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಲಾಲಿತ್ಯವಿದೆ. ಪದಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ನಾವೀನ್ಯತೆಯ ಸೊಗಸಿನಿಂದ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ; ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. 'ಡೊಂಬರ ಚೆನ್ನ', 'ನಾಗಣ್ಣನ ಕನ್ನಡಕ', 'ಹಾವಿನಹಾಡು', 'ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯಾಟ', 'ಆಣ್ಣನವಿಲಾಪ' ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕವಿತೆಗಳು ಪಂಜೆಯವರ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಟ್ಟದ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ.

'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಕೊಡಗಿನ ರಮಣೀಯವಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದ ಚಿತ್ರವತ್ತಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯ ಮೊದಲ ಚರಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಾಕು; ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮಣೀಯ ದೃಶ್ಯ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸಿದಂತೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

"ಎಲ್ಲಿ ಭೂರಮೆ ದೇವಸನ್ನಿಧಿ ಬಯಸಿ ಬಿಮ್ಮನೆ ಬಂದಳೋ,
ಎಲ್ಲಿ ಮೋಹನ ಗಿರಿಯ ಬೆರಗಿನ ರೂಪಿನಿಂದಲಿ ನಿಂದಳೋ,
ಎಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಲಿ ಮಿಂಚಿನೋಲೆ ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವಳೋ,
ಎಲ್ಲಿ ನೆಲವನು ತಣಿಸಿ ಜನಮನ ಹೊಲದ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆವಳೋ,

ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ನೋಡಲಾ!
ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡವರ ನಾಡಲಾ!
ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡವರ ಬೀಡಲಾ!

ಕೊಡವರ ನಾಡಿನ-ಬೀಡಿನ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಣ ಇದು. ಈ ಪದ್ಯ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಪದಪ್ರಯೋಗ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ ಮೂರು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಪದಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ಈ ಪದಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಕವಿತೆಗೊಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಅರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ.

ಕೊಡಗಿನ ಚೆಲುವಿಗೆ ಭೂದೇವಿ ಒಲಿದಿದ್ದಾಳೆ. ದೇವಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೂದೇವಿಯು ಬಂದು ಕೊಡಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಪರ್ವತ ವನರಾಶಿಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕೊಡಗು ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮ್ಯತಾಣ. ಅಲ್ಲಿನ ಹಸಿರು ಗುಡ್ಡಬೆಟ್ಟ ತರುಲತಗಳ ಸಂಗಮ ಬೀಡಾದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಉದಿಸಿ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹರಿದುಬರುವ ಆ ಆಪೂರ್ವ ಸೌಂದರ್ಯ ಮನಮೋಹಕವಾದದ್ದು. ಕವಿ ಅದನ್ನು "ಎಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಲಿ ಮಿಂಚಿನೋಲ್ ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವಳೋ ಎಲ್ಲಿ ನೆಲವನು ತಣಿಸಿ, ಜನಮನ ಹೊಲದ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆವಳೋ" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತ ಸಾಗುವ ರಮಣೀಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಚಿತ್ರವತ್ಸಾಗಿಸಿರುವ ಬಗೆ ಅನನ್ಯವಾದದ್ದು. ನೆಲವನ್ನು ತಣಿಸಿ ಜನಮನದ ಕಲ್ಪಷವನ್ನು ಕೊಳಕನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಗಂಗಾಮಾತೆ ಈ ಕಾವೇರಿ ಎಂಬ ಧನ್ಯತೆಯ ಚಿತ್ರವೂ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

ಅಪ್ರಮೇಯ ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿ ತಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದದ್ದು ಕೊಡಗು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಸಾಹಸಿಗಳು. ಧೈರ್ಯವಂತರು, ಶೂರರು. ಕೊಡಗರ ಅಪ್ರತಿಯ ಧೈರ್ಯ ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸಮಯ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣಗಳನ್ನು ಕವಿ ಈ ಕವಿತೆಯ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡವರ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜಸ್ಸಿನ ಸಾಹಸ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಮುಂದಿನ ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

ಸವಿದು ಮೆದ್ದರೊ ಯಾರು ಪೂರ್ವದಿ ಹುಲಿಯ ಹಾಲಿನ ಮೇವನು.

ಕವಣೆ ತಿರಿಕಲ್ಲಾಟ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದರೋ ಹೆಬ್ಬಾವನು

ಸವರಿ ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಲಿ ರಣಕೊಂಬನಾರ್ ಭೋರ್ಗರೆದರೋ.

ಸವೆದು ಸವೆಯದ ಸಾಹಸತ್ವದ ಕ್ಷಾತ್ರ ಬೇಟೆಯ ಮೆರೆದರೋ.

ಅವರು ಸೋಲ್ ಸಾವರಿಯರು!

ಅವರು ಕಡುಗಲಿ ಗರಿಯರು!

ಅವರು ಕೊಡಗಿನ ಹಿರಿಯರು!

ಧೈರ್ಯ, ಶೌರ್ಯ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಾಹಸಗಳಿಗೆ ಕೊಡವರು ತುಂಬಾ ಹೆಸರುವಾಸಿ. ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಮೆರೆದಿರುವ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಹುಲಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಬೆಳೆದದ್ದು. ಕವಣೆ ಬೀಸಲು ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೆಬ್ಬಾವುಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದು ಬಳಸಿದ ಪರಮ ಪೌರುಷವಂತರು. ಕ್ಷಾತ್ರಕುಲ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಅವರು ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ಅದರ ದಂತವನ್ನೇ ರಣಕಹಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭೋರ್ಗರೆದ ಯುದ್ಧಪ್ರಿಯರು. ಎಂದೆಂದೂ ಬತ್ತದ ಮಹಾತೇಜಸ್ಸಿನ ಕ್ಷಾತ್ರ ಕವಿಗಳಾದ ಕೊಡಗಿನ ಹಿರಿಯರು ಸೋಲನ್ನೇ ಕಂಡರಿಯದ ವೀರರು, ಧೀರರು ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಕಡುಗಲಿಗಳು. ಕವಿ ಅದನ್ನು "ಅವರು ಸೋಲ್ ಸಾವರಿಯರು! ಅವರು ಕಡುಗಲಿ ಗರಿಯರು! ಅವರು ಕೊಡಗಿನ ಹಿರಿಯರು!" ಎಂಬ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಹಿರಿಯರ ಪೌರುಷ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕೊರಳು ದಾಸ್ಯದ ನೊಗದ ಭಾರಕೆ ಬಗ್ಗದೋಲ್,
 ಹೆಮ್ಮೆ ಹಗೆಗಳ ಹೊಡೆದು ಹಿರಿಯರು ಹಸಿದು ಹಾರುವ ಬಗ್ಗದೋಲ್,
 ಬೊಮ್ಮಗಿರಿಯಿಂ ಪುಷ್ಪಗಿರಿ ಪರ್ಯಂತ ಬೆಳದೀ ದೇಶವು
 ಧರ್ಮ ದಾನವ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ, ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಕೋಶವು!

ನಮ್ಮ ಕೊಡಗಿದು ಜಮ್ಮದು!
 ಜಮ್ಮ ಕೊಡಗಿದು ನಮ್ಮದು!
 ನಮ್ಮೊಡಲ್ ಬಿಡಲಮ್ಮದು!

ಪರಮಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಪುರುಷಸಿಂಹಗಳೂ ಎಂದೆನಿಸಿದ ಕೊಡಗಿನ ಜನರು ಎಂದಿಗೂ ದಾಸ್ಯದ ನೊಗದ ಭಾರಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿ ನಡೆದವರಲ್ಲ. ಪರರ ಹಂಗಿಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲ. ವೈರಿಗಳ ಎದುರು ಸೆಟೆದು ನಿಂತು ಹೋರಾಡಿದ ಕಲಿಗಳು. ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಹೆದರಿ ಬೆದರಿ ಓಡಿದವರಲ್ಲ. ಹುಲಿಗಳಂತೆ ಹಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವರ ಸದ್ಭಾವನೆ, ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿದ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಕೊಡವರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. "ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕೊರಳು ದಾಸ್ಯ ನೊಗದ ಭಾರಕೆ ಬಗ್ಗದೋಲ್" ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕೊಡವರ ಧೀರ ತ್ಯಾಗ ಶೌರ್ಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯಿಂದ ಪುಷ್ಪಗಿರಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಕೊಡಗು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಹಸುರನ್ನು ಹೊದ್ದು ಮಲಗಿದೆ. ದಾನ ಧರ್ಮ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಬದುಕಿದ ಹಿರಿಮೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿ ಈ ನಾಡನ್ನು ಕುರಿತು "ಧರ್ಮ ದಾನವ ಕಟ್ಟು-ಕಟ್ಟಳೆ ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಕೋಶವು!" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಜಮ್ಮ ಕೊಡಗು. ಈ ಜಮ್ಮ ಕೊಡಗು ನಮ್ಮದು ಎಂಬ ಉತ್ಕಟವಾದ ದೇಶಪ್ರೇಮ ಈ ನಾಡ ಜನರ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬೆರೆತಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಭೂ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆಗಿದೆ. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತ ಬಿಡದೆ ತನ್ನತ್ತ ಅದು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ ನಿರ್ಸರ್ಗ ದತ್ತವಾಗಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ನಾಡಿನ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕೊಡವರು ಮರೆಯಲಾರರು. ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ನಾಡು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಪ್ರತೀಕವೆನ್ನುವಂತಿದೆ.

ಕೊಡಗು ಅದೇನೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲ; ರಾಜರಿಂದ ಇನಾಮಾಗಿ ಬಂದ ಭೂಮಿ. ಇಲ್ಲಿ "ಜಮ್ಮ" ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಅರಸನು ಇನಾಮಾಗಿ (ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ) ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ" ಎಂದರ್ಥ. ಹೀಗೆ ದಾನವಾಗಿ, ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡವರು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ; ಸುಖದ ಆನಂದಗಳಿಂದ ಮೈಮರೆತು "ನಮ್ಮ ಕೊಡಗಿದು ಜಮ್ಮದು! ಜಮ್ಮ ಕೊಡಗಿದು ನಮ್ಮದು! ನಮ್ಮೊಡಲ್ ಬಿಡಲಮ್ಮದು!" ಎಂದು ಹಾಡಿ ಕುಣಿದು ನಲಿಯುವ ಹೆಮ್ಮೆಯ ದೇಶಪ್ರೇಮ ಕೊಡವರದಾಗಿದೆ. ತಾಯ್ನಿಲದ ಅಭಿಮಾನ ಅವರ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ನಾಡಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬದುಕುವ ಜಾಯಮಾನದವರಲ್ಲ ಕೊಡವರು ಎಂಬ ಆಶಯವೂ ಇಲ್ಲಿನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊಡಗಿನ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸವೂ ಅಪೂರ್ವವಾದುದ್ದೇ. ಕೇಳಿದರೆ ಅಭಿಮಾನ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗೆಯೂ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇದು ಆಗಸ್ಯನ ತಪದ ಮಣಿ, ಕಾವೇರಿ ತಾಯ ತವರ್ಮನೆ,
 ಕದನಸಿರಿಗುಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗಿದನಿಲ್ಲಿ ಚಂದಿರವರ್ಮನೆ!
 ಇದೆಕೊ! ಚಿಂಗಾಳ್ವರಸರಾಡಂಬರವು ಕುಣಿದ ಶ್ರೀರಂಗವು!
 ಇದೋ! ಇದೋ! ಇಲ್ಲುರಳ್ಳ ಹಾಲೇರಿಯ ಬಲಗಿರಿ ಶೃಂಗವು!

ಪೌರಾಣಿಕವಾಗಿ ಇದು ಅಗಸ್ತ್ಯ ಯುಷಿಯ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ ನೆಲ. ಕಾವೇರಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನ ಪತ್ನಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನೊಂದಿಗೆ ಸದಾ ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ ಕಾವೇರಿಯನ್ನು ಅಗಸ್ತ್ಯ ತನ್ನ ಕಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಕಮಂಡಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕಾವೇರಿ ವಿಕಾಂಗಿಯಾದಳು. ಇದನ್ನು ಸಹಿಸದ ಕಾವೇರಿ ಕಮಂಡಲದಿಂದ ಜಗಿದು ಕಾವೇರಿಯಾಗಿ ಹರಿದಳು ಎಂಬುದು ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧಕಥೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜೀವನದಿ, ದೇವಗಂಗೆ ಎನಿಸಿದ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹರಿದ, ತವರಿನ ಮನೆ ಕೊಡಗು ಎಂದು ಕವಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕದಂಬ ವಂಶದ ಅರಸ ಚಂದ್ರವರ್ಮನು ಕದನ ಕಲಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದು ಆಳಿದ ನಾಡು ಇದು. ಅಜ್ಜೇಕೆ, ಚೆಂಗಾಳ್ಳ ವಂಶದ ಅರಸರು ಹಾಲೇರಿ ವಂಶದ ಅರಸರುಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಆಳಿ ಮೆರೆದ ಪ್ರದೇಶ ಇದು. ಕೊಡಗಿನ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯೇನೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕುಂತಲ ರಾಜ್ಯವೆಂದೂ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಕೇರಳದ ಸುಧಾರ್ಮಿಕ ರಾಜನ ಮಗು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ತಂದು ಬೆಳೆಸಿದ ಪ್ರದೇಶ ಇದಂತೆ. ಕೊಡಗಿನ ನಂಜರಾಜಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿಯಿರುವ ಕೊಡಗು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತಂತೆ!

ಈ ಬಗೆಯ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಕೊಡಗು ಇದೊಂದು ವಿಧಿಯ ಅಪೂರ್ವ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಚಕಿತಗೊಳ್ಳುವಂತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕವಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರು

ವಿಧಿಯ ಮಾಟದ ಕೊಡಗಿದು!
ಮೊದಲೆ ನಮ್ಮದು, ಕಡೆಗಿದು!
ಕದಲದೆಮ್ಮನು; ಬೆಡಗಿದು

ಎಂದು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಡವ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತದ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿದೆ; ಒಂದೆ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ಹುತ್ತರಿ ಹಬ್ಬ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತದಲ್ಲಿ ಬೆರತು ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾತುರೆ ಕೋಲುಗಳು ಬೀಸುತ್ತ ನಲಿದು ನರ್ತಿಸುವ ಈ ಜನರ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಗಳದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಕಾವೇರಿ ಅಮ್ಮೆಯ ಅಶೀರ್ವಾದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚಿರಂತನವಾಗಿ ಈ ನಾಡನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಕಾವೇರಿ ಅಮ್ಮೆಯ ಬಲ ತೋಳಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸದಾ ಶಾಂತಿ ಸುಖ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ತಾಣವಾಗಿ ಈ ನಾಡು ಉಳಿಯಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆ ಕವಿವಾಣಿಯದು.

ಒಮ್ಮತವು, ಒಗ್ಗಟ್ಟು, ಒಂದೇ ಮನವು ಎಲ್ಲಿದೆ ಹೇಳಲಿ!
ಸುಮ್ಮನಿತ್ತರೊ ದಟ್ಟ ಕುಪ್ಪಸ? ಹಾಡು ಹುತ್ತರಿಗೇಳಲಿ!
ಚಿಮ್ಮಿ ಪಾತುರೆ ಕೋಲ ಹೊಯ್ಲಿಗೆ ಕುಣಿವ ಪದ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಲಿ
ಅಮ್ಮೆ ಹರಸಿದ ಸೀಮೆ ನಮಗಿದು ಇರಲಿ ನಮ್ಮದೆ ನಮ್ಮಲಿ!
ನೆಮ್ಮದಿಯನು ತಾಳಲಿ!
ಅಮ್ಮೆಯಾ ಬಲ ತೋಳಲಿ
ನಮ್ಮ ಕೊಡಗಿದು ಬಾಳಲಿ!

ಕೊಡವರ ಒಮ್ಮತದ, ಏಕಮತದ ಗುಣವನ್ನು ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡು ಕುಣಿತಗಳ ಪದಲಾಲಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅವರ ವಿನೂತನ ಬಗೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ವರ್ಣನೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಬೆಡಗು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ವೀರ ಕೊಡವರ ಸಾಹಸ, ಕ್ಷಾತ್ರಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಚಿತ್ರವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಓಜಸ್ವಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ.

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಹೇಳುವಂತೆ "ವಿವಿಧ ದೇಶದ ಜನರುಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಡನ್ನು ಕುರಿತು ತಮಗಿರುವ ನಿಷ್ಠೆ ಪ್ರೇಮಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗಳು ಹಲವಾರಿವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಗಿನವರಾಗಿ ಬಂದು ಈ ನಾಡಿನ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿ ಮುಳುಗಿ ಅದರ ಗತವೈಭವ, ಪುರಾಣಗಳ ಆಸ್ವಾದನೆಯಿಂದ ಮತ್ತನಾಗಿ ಹಾಡಿದ ಈಯೊಂದು ಕೊಡಗಿನ ನಾಡಗೀತೆಗೆ ಸರಿಗಟ್ಟುವ ದೇಶಪರ ಹಾಡುಗಳು ತೀರ ತೀರ ವಿರಳವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು" ಎನ್ನುವುದಂತೂ ಆಕ್ಷರಶಃ ನಿಜ.

ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುವ 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಒಂದು ಸುಂದರ ಗೇಯ ಗೀತೆ. "ಬ್ರಿಟನ್ನಿನವರಿಗೆ 'Rule Britannia' ಪದ್ಯವು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಕೊಡವರಿಗೆ ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು ಎಂಬ ಬಿ.ಎಸ್.ಕುಶಾಲಪ್ಪನವರ ಮಾತು ಈ ಕವಿತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

೧.೧.೬ ಭಾಷೆ

ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಮೆರೆದಿರುವ ಭಾಷಾಪ್ರೌಢಿಮೆ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದದ್ದು. ಕೊಡಗಿನ ನೆಲ, ಜಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಚರಿತ್ರ ಪುರಾಣಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಸಾಹಸ ಸತ್ಯ, ಧೈರ್ಯ ಕ್ಷಾತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ದಾಸಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾದ ಕೊಡಗಿನ ಜನರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಇವುಗಳ ಅಡಕವಾದ ಸಶಕ್ತ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಕವಿತೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪದ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಸರಳತೆ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಸೌಂದರ್ಯ ಅಪೂರ್ವವಾದದ್ದು. 'ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯಾಟ', 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಜೆಯವರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಗೆ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರಳವಾದ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾದ ವರ್ಣನೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಡಗಿನ ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರವತ್ತಾಗಿ, ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಪಂಜೆಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇಡೀ ಪದ್ಯದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ವಿಶದವಾಗುತ್ತದೆ.

೧.೧.೭ ಛಂದಸ್ಸು

ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಮಿನಿ ಲಯಗತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಪಾದದಲ್ಲಿ ೩ ೪ ೩ ೪ ೩ ೪ ೩ರಂತೆ ಮೂರು ಜೋಡಿ ಗಣಗಳು ಒಂದು ೩ ಮಾತ್ರೆಯ ಗಣ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಗಣಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಂತು ಆ ಗಣಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಕೊಡುವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ನಾವು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಮುಡಿ' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮುಡಿ ಯಾವ ಗಣದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. 'ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ನೋಡಲಾ!' ಈ ರೀತಿಯ ಪದ್ಯ ರಚನೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣರಚನೆ ೩ ೪ ೩ ಈ ರೀತಿ ಗಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಡವ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆ ಪುರಾಣೀತಿಹಾಸ ಸಾಹಸ ಚಿತ್ರಗಳ ವರ್ಣನೆಗೆ ಈ ಲಯಗತಿ ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

೧.೧.೮ ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಮಹಾಚೇತನ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಳದಲ್ಲಿ ೨೨.೦೨.೧೮೭೮ ರಂದು ಪಂಜೆಯವರು ಪಂಜೆ ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿದುರ್ಗಾ (ಸೀತಮ್ಮ) ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬಂಟ್ವಾಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಪಂಜೆಯವರು ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನ ಸೇಂಟ್ ಎಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಆಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸಿದ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ೧೯೦೭ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಾಲಾ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗಿ ನೇಮಕವಾದರು. ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಪಂಜೆ

ಅವರು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಒಲವು ತೋರಿದರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ 'ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ'ವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿರುವ ಪಂಜೆಯವರು 'ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜನಕ' ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಕವಿತೆ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಹಲವಾರು ಕಥೆ, ಕವನ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣಕಥೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. 'ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ', 'ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ' ಮತ್ತು 'ಕೋಟಿ ಚಿನ್ನಯ್ಯ' ಇವು ಇವರ ಕೃತಿಗಳು. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕತೆ ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಖ್ಯಾತಿ ಇವರದು. 'ಗುಡುಗುಡುಗುಮ್ಮಟ ದೇವರು', 'ಹೇನುಸತ್ತು ಕಾಗೆ ಬಡವಾಯಿತು', 'ಅರ್ಗಣೆ ಮುದ್ದೆ', 'ಸಿಗಡಿ ಯಾಕೆ ಒಣಗಲಿಲ್ಲ', 'ಮೋಸಿನ ಕಾಳಪ್ಪ', 'ಮೂರು ಕರಡಿಗಳು', 'ಇಲಿಗಳ ಥಕಥೈ' - ಇವು ಅವರ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳು. 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು', 'ತಂಕಣ ಗಾಳಿಯಾಟ', 'ಹಾವಿನಹಾಡು', 'ಸಂಜೆಯ ಹಾಡು', 'ಅಣ್ಣನ ವಿಲಾಪ', 'ಡೊಂಬರಚಿನ್ನಿ', 'ಕಡೆಕಂಜಿ', 'ನಾಗಣ್ಣನ ಕನ್ನಡಕ' ಮುಂತಾದವು ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿತೆಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೨೦ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರಿಗೆ ಈ ನಾಡು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

೧.೪.೯ ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಭೂರಮೆ-ಭೂ ಸುಂದರಿ, ಭೂಮಿ ತಾಯಿ; ಬಿಮ್ಮನೆ-ಸುಮ್ಮನೆ; ತಣಿಸಿ-ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ; ಗಿರಿ-ಬೆಟ್ಟ; ಮೆದ್ದರೊ-ಮೆಲ್ಲುವುದು, ಸೇವಿಸಿದರೊ; ಕವಣೆ ತಿರಿಕಲ್ಲಾಟ-ಹೊಡೆಯ ಬಯಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಯ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ತಾಕಲು ಬಳಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನ (ಕ್ಯಾಟರ್ ಬಿಲ್ಲು, ಕ್ಯಾಟ್‌ಬಿಲ್ಲು) ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಕಲ್ಲನ್ನು ಇಟ್ಟು ತಿರುಗಿಸಿ ಬೀಸಿ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಜಾಳಿಗೆಯ ಹಗ್ಗ; ಗರಿಯರು-ಗಣ್ಯರು, ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ದೊಡ್ಡವ್ಯಕ್ತಿಗಳು; ಬಗ್ಗ-ಹುಲಿ (ವ್ಯಾಘ್ರ-ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ); ಬೊಮ್ಮಗಿರಿ-ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ಕೊಡಗಿನ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟ; ಬ್ರಹ್ಮ-ದೊಮ್ಮ(ತ್ಸ), (ಬೊಮ್ಮಗಿರಿ-ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ; ಪುಷ್ಪಗಿರಿ-ಕೊಡಗಿನ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪರ್ವತಗಳು;) ಜಮ್ಮದು-ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ; ಜಮ್ಮಕೊಡಗು-ರಾಜರ ಭೂಮಿ; ಅಮ್ಮದು-ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಜಮ್ಮದು-ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಂದದ್ದು, ಜಮ್ಮ-ರಾಜನಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅರಸನು ಮೆಚ್ಚಿ ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ; ಚಂದಿರವರ್ಮ-ಕೊಡಗನ್ನು ಆಳಿದ ಕದಂಬರ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ, ಅಗಸ್ತ್ಯ-ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿ ಇಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಆಚರಿಸಿದನೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಸಂಗತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಾವೇರಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನ ಮಡದಿ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ; ಚಿಂಗಾಳ್ವರು-ಕೊಡಗನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ.೯ ರಿಂದ ೧೬ನೇ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಒಂದು ರಾಜ ಮನೆತನ. ಈ ರಾಜ ಮನೆತನದ ರಾಜರು ಗಂಗವಂಶದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಳಿರುವುದಾಗಿ ಇತಿಹಾಸೋಕ್ತ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಂಗ-ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ. ಇದು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವಲ್ಲ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂಜರಾಜ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಪುರಾಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಚಂದ್ರಹಾಸನ ರಾಜಧಾನಿ ಆಗಿತ್ತಂತೆ. ಹಾಲೇರಿಯರು-ಹಾಲೇರಿ ಎಂಬುದು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಒಂದು ನೂರು ಚಿಂಗಾಳ್ವ ಮನೆತನದ ನಂತರ ಬಂದೂರು ಮನೆತನದ ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮನಂತೆ ಬಂದು ಹಾಲೇರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸತೊಡಗಿದನು. ಈತ ಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಳತೊಡಗಿದನು. ಅಮ್ಮೆ-ತಾಯಿ; ಪಾತುರೆ-ಕೊಡವ ಜನರು ಹುತ್ತರಿ ಹಬ್ಬದ ಕೋಲಾಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಾಗರ ಬೆತ್ತದ ಕೋಲು; ಪೊಯ್ಲು-ಪೊಡೆತ.

೧.೧.೧೦ ಸಂದರ್ಭ ಸ್ವಾರಸ್ಯ

- i) ಎಲ್ಲಿ ನೆಲವನು ತಣಿಸಿ, ಜನಮನ ಹೊಲದ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆವಳೋ
- ii) ಸವಿದು ಮೊದ್ದರೊ ಯಾರು ಪೂರ್ವದಿ ಹುಲಿಯ ಪಾಲಿನ ಮೇವನು
- iii) ಸಮೆದು ಸವೆಯದ ಸಾಹಸತ್ವದ ಕ್ಷಾತ್ರ ಬೇಟೆಯ ಮರದರೋ
- iv) ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕೊರಳು ದಾಸ್ಯದ ಮೊಗದ ಭಾರಕೆ ಬಗ್ಗದೋಲ್
- v) ಬೊಮ್ಮಗಿರಿಯಂ ಪುಜ್ಜಿರಿ ಪರ್ಯಂತ ಬೆಳದೀ ದೇಶವು
- vi) ಧರ್ಮ ದಾನದ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ, ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಕೋಶವು!
- vii) ಇದು ಆಗಸ್ತ್ಯನ ತಪದ ಮಣಿ, ಕಾವೇರಿ ತಾಯಿ ತವರ್ಮನೆ
- viii) ಒಮ್ಮತವು ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಒಂದೇ ಮನವು ಎಲ್ಲಿದೆ ಹೇಳಿ

೧.೪.೧೧ ಸ್ವಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

- i) 'ಪುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಕವಿತೆಯ ಕರ್ತೃ ಯಾರು?
- ii) ಪಂಜೆ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರ ಕಾವ್ಯನಾಮ ಯಾವುದು?
- iii) 'ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜನಕ' ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ?
- iv) 'ಪುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಕವಿತೆಯ ವಸ್ತು ಯಾವುದು?
- v) 'ಪುತ್ತರಿ' ಎಂದರೇನು?
- vi) ಕೊಡವರು ಏನನ್ನು ಸವಿದು ಮೆದ್ದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ?
- vii) ಕೊಡವನಾಡು ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ?
- viii) ಆಗಸ್ತ್ಯ ತಪದ ಮಣಿ ಕಾವೇರಿ ತಾಯಿ ತವರ್ಮನೆ ಯಾವುದು?
- ix) ಕೊಡವ ನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜವಂಶಗಳು ಯಾವುವು?
- x) ಚಿಂಗಾಳ್ವರು ಯಾರು?
- xi) ಹಾಲೇರಿಯರು ಎಂದರೆ ಯಾರು?

೧.೪.೧೨ ಸಾರಾಂಶ

ಪಂಜೆ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರು ಮಡಿಕೇರಿಯ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರು ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ನಡೆ ನುಡಿ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ನಾಡಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ವೈಭವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವ 'ಪುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ರಚನೆಗೆ ಮುಂದಾದರು.

'ಪುತ್ರರಿ' ಎಂಬ ಪದದ ಮೂಲ ಪುತ್ರರಿ. ಪುತ್ರರಿ ಎಂದರೆ ಹೊಸಅಕ್ಕಿ ಎಂದರ್ಥ. ಪುತ್ (ಪುದಿ)+ಅರಿ=ಪುತ್ರರಿ. ಅಂದರೆ ಹೊಸಅಕ್ಕಿಯಿರುವ ಭತ್ತದ ಹಸಿವೆನೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಥಾತ್ ಹೊಸಭತ್ತದ ಕುಯಿಲನ್ನು ನಡೆಸುವ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಹಬ್ಬವೇ ಪುತ್ರರಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೊಡವರ ಈ ಹಬ್ಬ ಹೊಸ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪೋಂಗಿಸುವ ನಮ್ಮ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಪುತ್ರರಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನವೆಂಬರ್ ಅಥವಾ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಪೌರ್ಣಮಿ, ರೋಹಿಣಿ ಅಥವಾ ಕೃತ್ತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೇರಳದ ಓಣಂ ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರರಿ ಬರುವುದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದರಿಂದ "ಓಣಂ ಹಿಂದೆ ಪುತ್ರರಿ ಬರುತ್ತದೆ" ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಪಂಜೆಯವರಿಗೆ ಆ ನಾಡು, ಜನ ಅವರ ಧೈರ್ಯ ಶೌರ್ಯ ಔದಾರ್ಯದಂಥ ಉದಾತ್ತವೂ ಮೌಲಿಕವೂ ಆದ ಗುಣಗಳು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಇಂಥ ಒಂದು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ರಚನೆಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

'ಪುತ್ರರಿ ಹಾಡು' ಗಮಕಕ್ಕೆ ವಾಚನಕ್ಕೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಗಾಢದ ಹಾಗೆ; ಒಂದು ಉತ್ಸವ ಗೀತೆ ಇದ್ದಂತೆ. ನಾವು ಓದಿರುವ ಕೇಳಿರುವ ಯಾವ ರಚನೆಗಾದರೂ ಸಮ-ಅಧಿಕ-ಅಗಬಲ್ಲದು. ಇನ್ನಾವ ಭಾಷೆಗೂ ಅಂತರಿಸಲಾಗದ ರೀತಿಯದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಎ.ಸಿ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಈ ಮಾತುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಮಂಜಸವಾಗಿವೆ.

೧.೫ ದುಃಖ ಸೇತು : ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ

೧.೫.೧ ಪಠ್ಯ ಕವನ

ದುಃಖಸೇತು ಒಂದು ಅನುವಾದಿತ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಥಾಮಸ್ ಹುಡ್ ಕವಿಯು ಬರೆದಿರುವ 'Bridge of sighs' ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ದುಃಖಸೇತು ಎಂದು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಅನುತಾಪವನ್ನು ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧.೫.೨. ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ

ದುಃಖಸೇತು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವನ ಸಂಕಲನ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

೧.೫.೩. ಕವನದ ವಸ್ತು

ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ದುರಂತ ದಾರುಣ ಸಾವು ಈ ಪದ್ಯದ ವಸ್ತು.

೧.೫.೪ ಕವನದ ಆಶಯ

ಕಟುಕ ಕಾಮುಕನೊಬ್ಬನ ಕಾಮುಕಿಪಾಸೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತಳಾಗಿ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ, ದುಃಖವನ್ನು ಮಡುವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಳೆಗೆ ಹಾರಿ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಕ್ರೂರ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಹತಭಾಗ್ಯ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕ ವ್ಯಥೆಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಈ ಕವನ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡುವ ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಘೋರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಬೇರೆಯವರಿಂದ ದಮನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪಾಪವೇ ತನ್ನ ಪಾಪವೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಗೃಳಾದ ಅನಾರ್ಥೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಮಾಜದ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ಕವನದ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

೧.೫.೫ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಅನಾಥ ಇವಳನೊಬ್ಬ
ಳೇ ಜನ್ಮ ರೋಸಿ,
ವೇಧೆಯನು ತಾಳದೆಯೆ
ಮುಳುಗಿದಳು ಹೊಳೆಗೆ.

ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಂಡುಬರುವ ಪದವೇ 'ಅನಾಥ' ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವರ ಬಾಳಿನ ಗೋಳಿನ ದುರಂತ ಚಿತ್ರಣ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹುದುಗಿದೆ. ಅನಾಥೆಯ ಅಥವಾ ಅನಾಥರ ಬದುಕಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಸಮಾಜ ತೀರಾ ವಿರಳ. ಅನಾಥರ ಬದುಕನ್ನು ಹುರಿದು ಮುಕ್ಕುವ ಮಂದಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಾಮುಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಅನಾಥ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರಂತೂ ಅವಳ ಬಾಳಿನ ಕಥೆಯೇ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನಾಥ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿತ್ರಣವೂ ಅದೇ ರೀತಿಯದು. ಕಾಮುಕ ಕಟುಕನೊಬ್ಬನ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ್ಕೆ ಅನಾಥ ಬಲಿಯಾದಾಗ ಈ ಜನ್ಮವೇ ರೋಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಬಡವಾಗಿ ಬಡವಾಗಿ ಬೇಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಸಮಾಜವೂ ಕ್ರೂರವಾದಾಗ ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿಯುವ ಮಾರ್ಗ ಬದುಕನ್ನೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಂತಹ ಕಠೋರ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. "ವೇಧೆಯನು ತಾಳಲಾರದೆ ಮುಳುಗಿದಳು ಹೊಳೆಗೆ" ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕವಿ ಆ ಅನಾಥೆಯ ಬದುಕಿನ ಗೋಳಿನ ದುರಂತ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟು,
ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು,
ಏನು ಕೋಮಲಕಾಯ!
ಹೊಳಪು ಹೊಸಪ್ರಾಯ!

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಟ್ಟದ ಅನುವಾದಕ ಶೈಲಿಗೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಅನಾಥೆಯ ದುರಂತ ಬದುಕಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಅರ್ಧವಾಗಿ, ಕನಿಕರದಿಂದ ಮರುಗಿ ಪರಿತಪಿಸಬೇಕು, ಇಂಥ ಅನಾಥರ ಬದುಕು ಅಂತ್ಯವಾದಾಗ ಅವರ ತಪ್ಪು ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಮಾಜ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕಂಡು ತಪಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂಥ ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮದಿಂದ ನಿರ್ದಯಿಯಾದ ಸಮಾಜ ಇವಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಅನಾಥೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ಮರುಗಿ ಆಪ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೋಡಿ, ಅವಳ ದೇಹವನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಣಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ "ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟು ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು" ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ಏನು ಕೋಮಲ ಕಾಯ! ಹೊಳಪು ಹೊಸಪ್ರಾಯ!" ಅನಾಥೆಯ ಯೌವನ ಸೌಂದರ್ಯವು ಈ ಬಣ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಅನುವಾದದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ, ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿರುವ ಅನುಪಮ ಕಲಾಪ್ರೌಢಿಮೆಗೂ ನಿದರ್ಶನವನ್ನುವಂತಿದೆ.

Take her up tenderly
Lift her with care
Fashioned so slenderly
young and so fair

ಎಂಬ ಮೂಲದ ಭಾವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟು, ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು, ಏನು ಕೋಮಲಕಾಯ! ಹೊಳಪು ಹೊಸಪ್ರಾಯ! ಎಂದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಎಷ್ಟು ಹೃದ್ಯವಾಗಿದೆ, ರಮ್ಯವಾಗಿದೆ! ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಅನುವಾದಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಈ ಬಗೆಯದು. ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ದವತೆ ಭಾವನೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ

ಕೋಮಲತೆ, ಕರುಣ-ಶೃಂಗಾರಗಳ ರಸಾದ್ರವೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೇಳವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇಂಥ ಸಾಲುಗಳು ಇಡೀ ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತವೆ" ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಕರೊಬ್ಬರ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜ. ತಾರುಣ್ಯ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಯೌವನ ಎರಚಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯರಾಶಿಯ ಬಗೆಗೆ ಕವಿಗೆ ಅಪಾರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ; ಜೊತೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ವಿಸ್ಮಯ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಲಾವಣ್ಯವತಿ, ಪ್ರೌಢೆ, ಸಮಾಜದ ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದುದರ ದುರಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿಗೆ ಅನುತಾಪವಿದೆ, ಅನುಕಂಪವಿದೆ, ನೋವಿದೆ, ಅವಳ ಉಟ್ಟ ತೊಟ್ಟ ಉಡಿಗೆ ತೋಯ್ದು ತೊಪ್ಪಟಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕವಿ, ಅನಾಥ ತೊಟ್ಟ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ ತೋಯ್ದು ಮೈಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ; ನೀರು ಬಸಿಯುತಿದೆ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಆ ಚಿತ್ರ ಮತ್ತಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ನೋಡು, ಮೈಯೊಳಗುಡಿಗೆ,
ತೋಯ್ದು ಹತ್ತಿಪುದು;
ತೋಡಿ, ತೊರೆತೊರೆಯಾಗಿ
ಹೊಳೆ ಬಸಿಯುತಿಪುದು.
ಎದೆಗರರು, ಬಾ, ಎತ್ತು,
ಮಾಕರಿಸದೊಲಿದು.

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕವಿಯ ಕರುಣಾಜನಕವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ತೊಳಲಾಟವೂ ಇಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಅವಳ ಬಗೆಗೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ.

ದುಡುಕಿ, ಕಟ್ಟನು ಮೀರಿ,
ಕೆಟ್ಟವಳು ಇವಳು,
ಶಾನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ
ತನ್ನ ಬೆನ್ನಲಿ ಬಂದು
ಸುಟ್ಟವಳು ಇವಳು;
ಎನುತ ದೋಷವ ಬೆದಕಿ
ಗದರದಿರು ನೀನು.
ಅವಳ ಪಾಪಗಳೇನೊ,
ಹೊಲ್ಲ ನಡೆಯೇನೊ,
ಅದರಣೆಕೆಗಿದೆ ಹೊತ್ತು?
ನವೆ ಜರೆವವರು?

ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವಳ ಪಾಪ ಕಾರ್ಯಗಳ ಅವಳ ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿದ ನಡೆತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಹೊತ್ತಲ್ಲ. ಯಮನು ನುಂಗಿದ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನಲಿ ಹೊರೆದ ಕಲ್ಮಷವನ್ನು ತೊಳೆದು ದಿಟ್ಟರೆ ಚೆಲುವಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಹೆಣ್ಣುತನವೊಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

"ಜವರಾಯನುಂಗಿದೀ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನಲಿ ಹೊರೆದ ಕಲ್ಮಷ ತೊಳೆದು ಈಗ ಶಾನುಳಿದಿಪುದು ಚೆಲುವಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಹೆಣ್ಣುತನವೊಂದು!" ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾಥೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಕರುಣಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ದುಡುಕಿನಿಂದ ಹೆಣ್ಣು

ನಿಯಮವನ್ನು ಮೀರಿದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹೊಲೆಗೆ ಹಾರಿ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದಾಳೆ. ಸಾವಿನಿಂದಾಗಿ ಅವಳು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಪಾಪ ಕಲ್ಮಷವೆಲ್ಲ ಕಳೆದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಾಗಿ ಅವಳು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಪಾಪದ ಕೊಳೆ ಬದುಕಿನ ಅಂತ್ಯದಾಟದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಸತ್ತಮೇಲೂ ಅವಳು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ನೆನೆದು ಹೀಯಾಳಿಸುವುದು ಬೇಡ. ನಿರ್ಮಲವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದುದಾದರೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುತನದ ವಿಶೇಷತೆ ಕಾಣಿಸಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅವಳನ್ನು 'ಹೆಣ್ಣುಮಗು' ಅವಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದು 'ಹೆಣ್ಣುತನ' ಎಂಬ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಮಾನವೀಯ ಅನುಕಂಪದ ಮಿಡಿತ ತುಡಿತಗಳು ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿವೆ. ಅನಾಥೆಯ ಶವವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಅದೊಂದು ನಿರ್ಜೀವ ಶವವೆನ್ನದೆ ಅವಳ ಬಗೆಗಿನ ಅತೀವ ಕರುಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ "ಏನು ಕರೆಗಳೆ ಇರಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಪುಟ್ಟುಪ್ಪುದು. ಒರಸು ಆ ತುಟಗಳನು, ಕೆಸರೊಸರುತಿಪ್ಪುದು ಕಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿ ಕುರುಳ, ಅದ್ವಿ ಕೆದರಿಪ್ಪುದು ಇವಳ ತಂದೆಯದಾರು? ಇವಳ ತಾಯಿಯದಾರು? ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಿಹರೆ? ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು? ಇನ್ನು ಆಕ್ಕರೆಯಾತ, ಇನ್ನು ಹತ್ತಿರದಾತ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಹನೋ?" ಎಂದು ಕವಿ ಅವಳ ಬಂಧು ಬಳಗದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗಿನ ಗೌರವ ಶ್ರದ್ಧೆ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಅವಳು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಕವಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಯಾರು ಎಂಬ ಬಗೆಗೂ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಆಕ್ಕತಂಗಿಯರಿದ್ದಾರೆಯೆ? ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದಾರೆಯೆ? ಅದಿರಲಿ ಅವಳನ್ನು ನೀನೇ ನನ್ನ ಜೀವ, ಪ್ರಾಣ, ಸರ್ವಸ್ವ, ದೈವ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದಾತ ಇದ್ದಾನೆಯೆ? ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರದ ಹಿತೈಷಿ ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯ ಇದ್ದಾನೆಯೆ? ಎಂದೆಲ್ಲ ಕವಿ ಅವಳ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ಪರಿ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕವಿತೆಯ ಮುಂದಿನ ಈ ಸಾಲುಗಳು ಇನ್ನೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ.

ನಿರಿಹಿದಿದು, ನಡುವೇರಿ;
ತೊದಳು ಮಾತನು ಬೀರಿ,
ಕೊರಗ ನಗಿಸಲು ಬಲ್ಲ,
ಮಗುವಿಲ್ಲವೇನೋ?

ಅವಳ ಸೆರಗನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತೊದಲು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿ ಅವಳ ದುಃಖವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆಸಿ ನಕ್ಕುನಗಿಸಲು ಬಲ್ಲ ಮಗುವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವೇ? ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕವಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಸೆಳೆತವನ್ನು ಬದುಕಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು, ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಸುವ ಮೋಹಕ ನುಡಿನಗೆಯ ಜಾಡುಗಾರನೂ ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಮರುಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಜಂಜಾಟದ ನೋವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆಸುವ ಮಗುವಾದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಮಗುವಿಗಾಗಿಯಾದರೂ ಇವಳು ಖಂಡಿತ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಪದ್ಯದ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಆಹ, ಎಲ್ಲಡಗಿತೋ
ಆರೈದರೈದ ಕರುಣ,
ಆರೈ ಜನಗಳ ಮರುಕ,
ಉರಿಯುವನೆ ಬಲ್ಲ!
ಅಯ್ಯೋ, ಏನನ್ನಾಯ,
ತುಂಬಿದೀ ಊರಲ್ಲಿ,

ಮನೆ ಇವಳಿಗಿಲ್ಲ.
ತುಂಬಿದೀ ಜನದಲ್ಲಿ
ನೆರೆ ಇವಳಿಗಿಲ್ಲ.
ಅನಾಥೆ ಹಾ. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.
ಮರಣವೇ ಶರಣು.

ಪರರ ನೋವಿಗೆ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಮರುಗದ ನಾವು ಸಜ್ಜನರು ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಂತರು, ಸಾತ್ವಿಕರು ಆಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಆರೈಕೆ ಆರೈಕೆ ಆರೈಕೆ ಆರೈಕೆ, ಆರೈಕೆ ಜನಗಳ ಮರುಕ ಎಂದು ಕವಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು. 'ಉರಿಯುವನೆ ಬಲ್ಲ!' ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಇಂಥ ಅನಿಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಿಡುಸುಯ್ದು ಪರಿತಪಿಸುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕವಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದುಂಟು. ತುಂಬಿದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇವಳಿಗೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ ತುಂಬಿದ ಜನರೊಳಗೆ ಇವಳಿಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ನೆಂಟಿರಲ್ಲ. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಅನಾಥೆ ಕೊನೆಗೆ ಮರಣವೇ ಶರಣೆಂದು ಒಲಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಕವಿ ಅನಾಥೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ಮರುಕವನ್ನು ಮಾನವೀಯ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕುವಂತಿದೆ. ಅನಾಥೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ಮರುಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮತನವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಕನ್ನಡಿ ನುಚ್ಚುನೂರಾದಾಗ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ನೋಡೋದಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ಅನ್ಯಾಯ! ತುಂಬಿದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಮಠವೆ? ನೆರೆಯೆ? ಹೊರೆಯೆ? ಯಾರೂ ಅವಳ ಪಾಲಿಗಿಲ್ಲ. ತುಂಬಿದ ಊರು ಜನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಅನಾಥೆ. ಹೆತ್ತವರ ಪ್ರೇಮವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ಅಕ್ಕರೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಿದವನ ಒಲುಮೆಯಾಗಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಲಿ ಈ ಯಾವುದೂ ಅವಳಿಗಿಲ್ಲ. ಅನಾಥೆಯಾದ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಪರದೇಶಿಯಾದ ಅವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಅಂತ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗುವವರಿಲ್ಲ. ದುಃಖಿಸುವವರಿಲ್ಲ ನಿಷ್ಕರುಣದಲಿ ಬೆಂದು ಬಸವಳದ ಅನಾಥೆ ಬಾಳಿಗೆ ಪ್ರೇಮಸಾಗರದ ಸಿಂಚನ ದೊರೆಯದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ಕವಿ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದವನು ನಿಷ್ಕರುಣಿಯಾದನು. ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಪ್ರೇಮ ಸಾಗರದ ಅಮೃತ ನಿಜವಾಗಿ ಅಮೃತವಾಗದೆ ಬತ್ತಿದ ತೊರೆಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕನಸಿನ ಗೋಪುರ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಕನಸುಗಳೆಲ್ಲ ನುಚ್ಚುನೂರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ದೀನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಹುಸಿಯಾಯ್ತು.

ದೀನರಕ್ಷರ ಮೊರೆಯ
ಕೇಳಿ ಕಾಪಾಡುವುದು
ತನಗೆ ಹುಸಿಯಾಯ್ತೆ?
ಎನು ಬಂತೋ ದುಃಖ.
ಎನು ಬಂತೋ ರೋಷ.
ಕ್ರೂರಮನಸು ಮಾಡಿ
ಬೀರಿದಳು ಬದುಕು!

ಯಾವ ದುಃಖ ಯಾವ ರೋಷ ಬಂದು ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವಳು ಹೊಳೆಗೆ ಹಾರಿ ಬದುಕನ್ನು ಅಂತ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಳೋ ತಿಳಿಯದು. ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತದಂತೆ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಲುಬಂಡೆಗಳನ್ನೆರಚುತ್ತಿರುವ ಕ್ರೂರ ಸಮಾಜಕ್ಕಿಂತ ಸಾವೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖವೀವ ಸಂಜೀವಿನಿ ಎಂದು ಬಗೆದಳು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಅನಾಥೆಯ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ